Karikatür

KISMET ARAYANLARA :
Allah bir kapıyı kaparsa bir kapıyı açar!

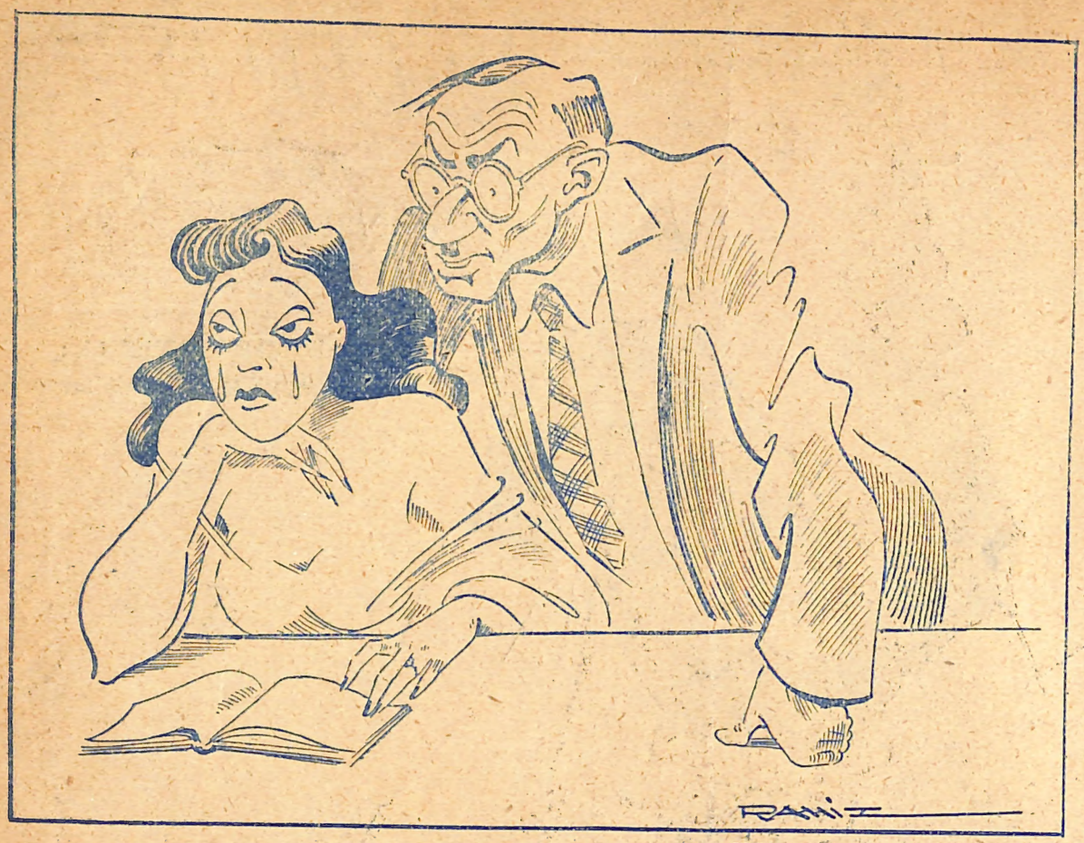

— Hakiki hayattan alınmış, o kadar acıklı ki... İnsan okudukça göz yaşı dökü yor...

— Karıcığım, desene, roman değil âdeta terzi faturası gibi bir şey o!..

ANKARAYA MEKTUP

YEMEĞİN HAZIRLANMASINI BEKLERKEN:

Ben hani bazan insanların midesi küçüldü diye yazarım ya; bunda haklıyım. Şöyle etrafa bakmak kâfi. Hele lokantalarda her oturuşta bin bir misalini görürsünüz.

Sultan Aziz bir oturuşta pişmiş bir kuzuyu kıvırıverirmiş; Şimdi nerede o babayiğitler? Alimallah bir kuzunun başını bile tamam yiyecek insanlar nadirleşti.

Eski gazete koleksiyonlarında okuyoruz: koca bir tepsi baklavayı göçürenlerden, beş okka bozayı hüp edip dibine darı ekenlerden tutunuz da bir oturuşta küçük bir hasırlı şarabı, yahut bir binlik rakıyı çekenlere kadar varmış.

Babalarımız yemekte evvela gözün, sonra karnın doymasını esas tutarlardı. Yallah deyince ortaya gelen et, sebze, börek koca sofraları doldururdu. O zamanın kap kacakları bile ona göre idi; şimdikiler yeni mutfak edevatının küçüklüğüne baka baka gözleri küçüldüğünden o eski lenger ve kenarlı tepsileri görseler zafer arabası tekerleği zannedeceklerinden hiç şüphe etmem.

Halbuki et, yahut pilâv deyince kocaman lengerlerle ve börek, tatlı deyince de çocukken içinde küçük gemiler yüzdürdüğümüz kenarlı tepsilerle ortaya gelirdi. Ya buzlu üzüm hoşafının kesme billûr kâsesi ise şimdiki servis kaşıkları kadar kocaman yirmi kaşığın yirmi dakika süren tahliye ameliyesile ölçülebilirdi.

Şimdiki buz dolaplarına bakıyorum, içime gülmeler geliyor. Bu çaptakiler elli sene evvel gelseydi ancak kız çocuklarının bebek evlerinde yer alırdı. O zamanın buz dolapları muazzam kuyulardı. Etler ve yazın kokacak yiyecek maddeleri kocaman sepetlere konup ev kuyularının su satıhlarına yakın bir derinlikte asılır ve ağızlarına incir yaprağı tıkanmış büyük sü güğümleri de yine iple bu kuyulara boğazlarına kadar suya girmek üzere sallandırılırdı.

Meselâ yazın bir öğle yemeğinde tarçınla kızarmış kocaman kuzu eti parçalarından bir kaçını, onun üstüne enfes zeytinyağda alevli ateş üstündeki tavaya girip nar gibi çıkmış sarmısaklı ve yoğurtlu patlıcan kızartmalarından beş on dilimi, daha üstüne de Himalaya dağı kadar tepeleme domatesli ve tereyağlı pilâvdan kırk elli kaşığı göçürdünüz mü ötesi meyvaya dayanırdı. Komşu bostan kuyusunun ziftli dolap arkında soğutulmuş karpuz kavun, üzüm, yahut armut ve şeftali yemek de en az yirmi dakika sürer ve bütün bunları mideye, balaban fincanla sade yemen kahvesi sindirirdi.

Yarım saat sonra basan hararet için de tertibat alınmış olur ve bir taraftan, incir yaprağile gıcır gıcır uğularak yıkanmış içi incir kokulu kalaylı küp maşrapasile kuyu aşlaması su içilirken bir taraftan da üç beş okkalık dondurma kutusu çuvalla sarılmış yuvasında nöbetle döndürülürdü.

Hey gidi günler hey!.. Şimdi o mideler büzüldü, o keseler büzüldü ve yeni zaman denilen kuvvet insan kazancını mideye değil giyim kuşama hasrettirdi. O lengerler iftar tabağı kadar küçük kaplara, içindekiler ise bir aylık kedi yavrusu yiyeceği miktara indi.

Ve onun içindir ki o dev cüsseli insanlar da birer karışa indi. Bu gidiş fena gidiştir. Eskiler can boğazdan gelir demişler. Sade can değil, akıl denilen şey de sarfettiğini yerine koymak için lâzım olan malzemeyi yine boğaz-

— Devamı 11 inci sayfada —

ATOM BOMBASI LONDRA KONFERANSINDA:
Demoklesin kılıcı!

No. 507, CİLT: 20, SENE: 10 FİYATI 15 KURUŞTUR 13 EYLÜL 1945

Karikatür

PERŞEMBE GÜNLERİ ÇIKAR SİYASİ MİZAH MECMUASIDIR

CAN CİĞER KUZU SARMASI :

— Bütün dedikodulara rağmen bağlılık devam ediyor!

Erkek — Aklı az, fakat parası çok birile evlenmek ister misin?
Kız — Ne kadar paranız var, bilmiyorum ki!..

HAFTADAN HAFTAYA

Gazetecilikte Yenileşme

Birinci Dünya Harbinden sonra gazetelerde büyük yenilikler ve değişiklikler görülmüştür. O zamana kadar gazeteler iki yapraktan ibaretti. Fakat bu iki yaprak âdeta yatak çarşafı gibi genişçe bir yere serilemeden okunamaz olmuştu. Ali Kemalin onlara "Lahana yaprağı,, diye ad takması belki de böyle enine boyuna büyüyerek bir korkunç nebat azmanı haline gelmelerindendi. Hele Mihranın Sabah'ı öyle olmuştu ki kırmızı bir peştemal gibi vücudunuza sararak sıcak hamama girebilirdiniz.

Bu gazetelerde büyük başlık, resim, renk vesaire gibi şeyler yoktu. Sayfayı açtığınız zaman bir çok muskaları birbirine yapıştırarak bir dilenci hırkası meydana getirilmiş sanırdınız ve deniz tutmuş gibi başınız dönüp safranız kabarmağa başlardı.

Harp başlayıp yük vapurlarının arkası kesilince bu yaprak azmanları kurumağa, küçülmeğe başladı ve nihayet hamam peştemalından bir el mendili boyuna indi. Buna mukabil yeniliğin ilk alâmetleri belirmişti. İlk olarak Tasviri Efkârda kaşı, gözü, ağzı, burnu pek belli olmayan, sade kenar çizgilerinden bir insan kafası olduğu pek âlâ anlaşılan insan resimleri çıktı. Arkasından "Alman tahtelbahirlerinin Atlantik Okyanusunda batırdıkları ismi meçhul kruvazör,, diye gemi resimleri çıktı. Derken temsilî resimlere sıra geldi: Bir deve, devenin üstünde bornuslu Arap, Arabın elinde ucu yapraklı bir ağaç dalı; altında da; "Bakalım İngilizler bu dilâverlere nasıl mukavemet edecekler?,, diye bir yazı.

Harp içinde tohum halinde gördüğümüz bu yenilikler sulhtan sonra birdenbire gelişmeğe başlıyor, yaprakların boylarının külçülmesine mukabil sayıları arttıkça artıyor, dörtten sekize, sekizden on altıya çıkıyor ve gazeteler arasında başlayan yarış bu kadarla da durmayacağa benziyordu. Cumhuriyetin onuncu yılı münasebetile Ankarada Ulus her halde elli sayfadan aşağı olmayan bir olağanüstü nüsha çıkarmıştı. Gözleri sağlam, aklı başında, sinirleri yolunda bir insan bunu baştan sona kadar okumağa kalksa her halde on beş günden evvel bitiremezdi. Bunlardan yüz tanesini satmak istiyen bir gazete satıcısı her halde o gün bir yük arabası tutmak mecburiyetinde idi. Fakat o gün bu yorgunluklardan hiç birine hacet kalmamıştı. Çünkü yük arabasını daha evvel tutan açıkgöz kesekâğıtçılar gazeteleri makineden çıkar çıkmaz depolarına taşımışlardı.

Birinci harp sonu ilerlemesi yalnız gazetelerin sayfa sayılarında değildi. Münderecatlarında da büyük terakkiler vardı. Her gazetedeki roman tefrikalarını saymak okuyucularca mümkün bulunmadığı için bunların sayısı ancak Tanrıya malûmdu. Fazla olarak tarih tefrikaları da icat edilmişti. Muharrir meselâ Sultan Azizin uykusu kaçtığı geceler yatakta nasıl göğsünü kaşıdığını ve kendi kendine neler söylendiğini tarih diye anlatıyordu.

Bizde röportaj modası da bu devirde başlamıştır. Genç neslin bir ayakları orta mektepte, bir ayakları Babıali caddesinde olan yeni yazıcıları az çok bir mevkii veya şöhreti olan birini bir yerde sıkıştırıp ağzından iki lâkırdı aldılar mı bunu üç sütun halinde uzatıyorlar, şayet o adam bunu tekzibe cesaret ederse ertesi gün altı sütun daha yazarak tepeden tırnağa donatıyorlardı.

Sonradan çıkan boynuz kulağı geçer fehvasınca resim de çok ilerlemişti. İlk senelerdeki yaşa-

Denizyollarından
FETHİ GÜRER

— Hitleri arıyorlarmış.
— Hani ölmüştü?..
— Kimbilir, belki cehennemde de rahat durmadıysa kapı dışarı etmişlerdir!..

yan bir insandan ziyade tren altında parçalandıktan yahut iki ay denizde kaldıktan sonra yüzü gözü darma dağın bir halde morga getirilmiş kazazede cenazelerine benziyen siyasî rical resimleri yerine şimdi Hollywoodun kadın artistleri teker teker sayılması mümkün rimelli kirpiklerile alı alına, moru moruna ve çırıl çıplak gazete sütunlarına serilip yatıyorlardı. Sayfalar kırmızı, yeşil, sarı, mavi boyadan, içinde Yahudi basması yıkanmış çamaşır teknelerine dönmüştü. Hasılı Birinci Umumî Harp sonunda bizim gazeteciliğimiz son derece ilerlemişti. Türkçe cümle ve imlâdan başka içinde ne arasanız bulabilirdiniz. Hattâ ara sıra mantık ve insaf bile!.

* * *

Bu harpten sonra gazeteciliğimizde acaba ne gibi yenilikler göreceğiz? İkinci Dünya Harbi sonuna doğru yeniden ikişer yaprağa inmiş olan gazeteler daha şimdiden dallanıp budaklanmağa başlamışlardır. Yük vapur ve trenleri çoğalınca tabii muharrirlerin don, gömlek ve çoraplarından evvel bunların donatılmaları çareleri aranacaktır.

Münderecattaki yeniliklere gelince; şimdiden belirmeğe başlayan bazı alâmetlere göre bunları şimdiden tahmine çalışmak mümkündür. Meselâ başmakalecilikte yeni bir nevi türemek üzeredir: Seri başmakaleler. Bu çığırı ilk açan Vatan başmuharriri Ahmet Emin Yalman dostumuzdur. Fakat Etem İzzet Benice arkadaşımız sayıları on beşi bulan serili başmakalelerle onu geçmiştir. Öte taraftan Hüseyin Cahit Yalçın üstadımız da "Bizde dahilî rejim,, başlıklı tefrikasile bu nevin en güzel ve uzun bir örneğini meydana getirmeğe başlamıştır.

Tefrika başyazı usulünün istikbali her halde parlak görünmektedir. Yakında gazetelerin baş sayfalarında, büyük çerçeveler içinde şöyle ilânlar okumayı beklemeliyiz:

"Başyazarımızın yüz yirmi günden beri devam etmekte olan "paramızı nasıl kıymetlendirebiliriz?,, isimli büyük millî tefrikası bu haftalarda sona ermek üzeredir. Ondan sonra yine başmuharririmizin "Kırtasiyecilikle savaş,, adlı tefrikasını yine bu sütunlarda lezzetle okuyacaksınız. Altı ay sürecek olan bu yazılarda kırtasiyeciliğin nasıl doğduğunu, bu devlet ve milletin bünyesinde ne gibi yaralar açtığını ve bu usulün kaldırılması için nasıl bir savaşa girilmesi lâzım geleceğini zevk, istifade ve heyecanla okuyacaksınız vesaire....,,

Karikatür

TEŞEKKÜR

Kendini ilme vermiş bir adamdı. Bir yaz köyleri dolaşıp halkı uyandırmağa karar verdi; gitti. Bir köyde halkı etrafına topladı. Uzun bir konferans verdi. Mehmetçikler, sessiz, sadasız, büyük bir dikkat içinde kendisini dinlediler.

Konferans bittikten sonra yaşlı bir adam yanına sokuldu. İki elile onun ellerini tuttu:

— Sağol beğim!. dedi. Bizi uyandırdın. Bu iyiliğini hiç unutmıyacağız.

— Estağfurullah.. Bunu kendime vazife sayarım. Teşekkür edecek ne var ki?

— Ne mi var?. Eskiden biz, her şeyi şeherliler daha iyi bilir; bizim bir işe aklımız ermez sanırdık. Sen bize bu düşüncenin yanlış olduğunu öğrettin!.

HANGİ "REİZ,, ?

İstanbulda itfaiyenin yeni düzene konulduğu günlerde idi. Bir yangın çıkmıştı. O zamanın âdetince tulumbacılar sandıklarını omuzlayıp nâralar, vaveylâlar içinde yangın yerine koştular.

"Su! Su!..,, feryatları, yakası açılmadık küfürler bir yandan, çatur çutur yanan koca konağın çıkardığı gürültü bir yandan... Halkın telâşı, bağırması, çocukların ağlaşması, kadınların çığlığı da caba!.

Tulumbacılar yangına pek yakın bir kordon yapmışlardı. Bir aralık adamın biri bu kordonu yarıp geçmek isteyince külhanbeyi sordu:

— Kimsin sen?
— Reis!.
— Geç!.

Adam geçti. Fakat tulumbacı geçen adamın kılığına, kıyafetine dikkat edince şüphelendi:

— Hey!. Ağabey!.. diye seslendi. Sen bir reiz lâfı ettin ama ne reizi? Anlayamadım!

Adam döndü, gülümsiyerek cevap verdi:

— Belediye reisi!.
— Dön geri öyle ise!.. Ben seni tulumbacı reizi zannettimdi!.

DESENE...

Necip Fazıl Kısakürek yeni yazdığı bir şiirden bahsediyordu:

— Bu şiirin neşri Babıalide bir atom bombası tesiri yapacaktır!. dedi.

Yahya Kemal, esefle başını salladı:

— Desene ki edebiyat bir kere daha mahvoluyor!.

EGE'DEN ÇİZGİLER : RAMİZ GÖKÇE

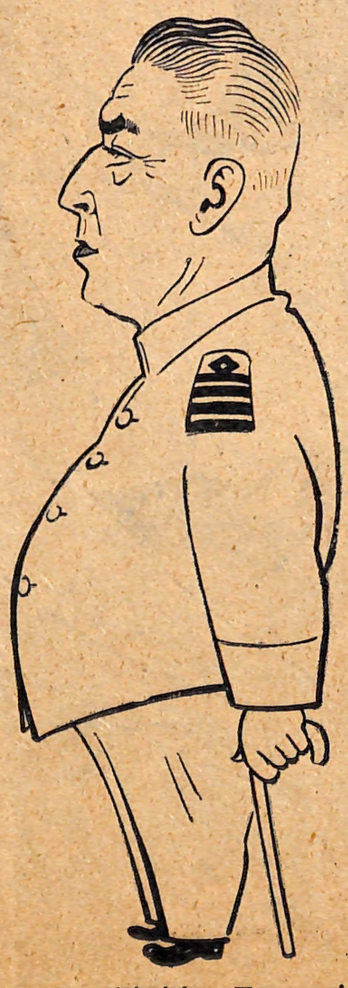

Ege denizimizin, Ege gemimizin efendi kaptanı
SÜREYYA GÜRSU

(Ege) nin ikinci ve ince kaptanı
NACİ TANSU

— Konuştuğum delikanlı dünyaya metelik vermiyor...

— İnanmam. Sen bu kadar cimri bir adamla konuşmazsın!..

— Senin yanında sulha kavuşuyorum diyor!..

— Demek kayıtsız şartsız teslim oluyorsun!..

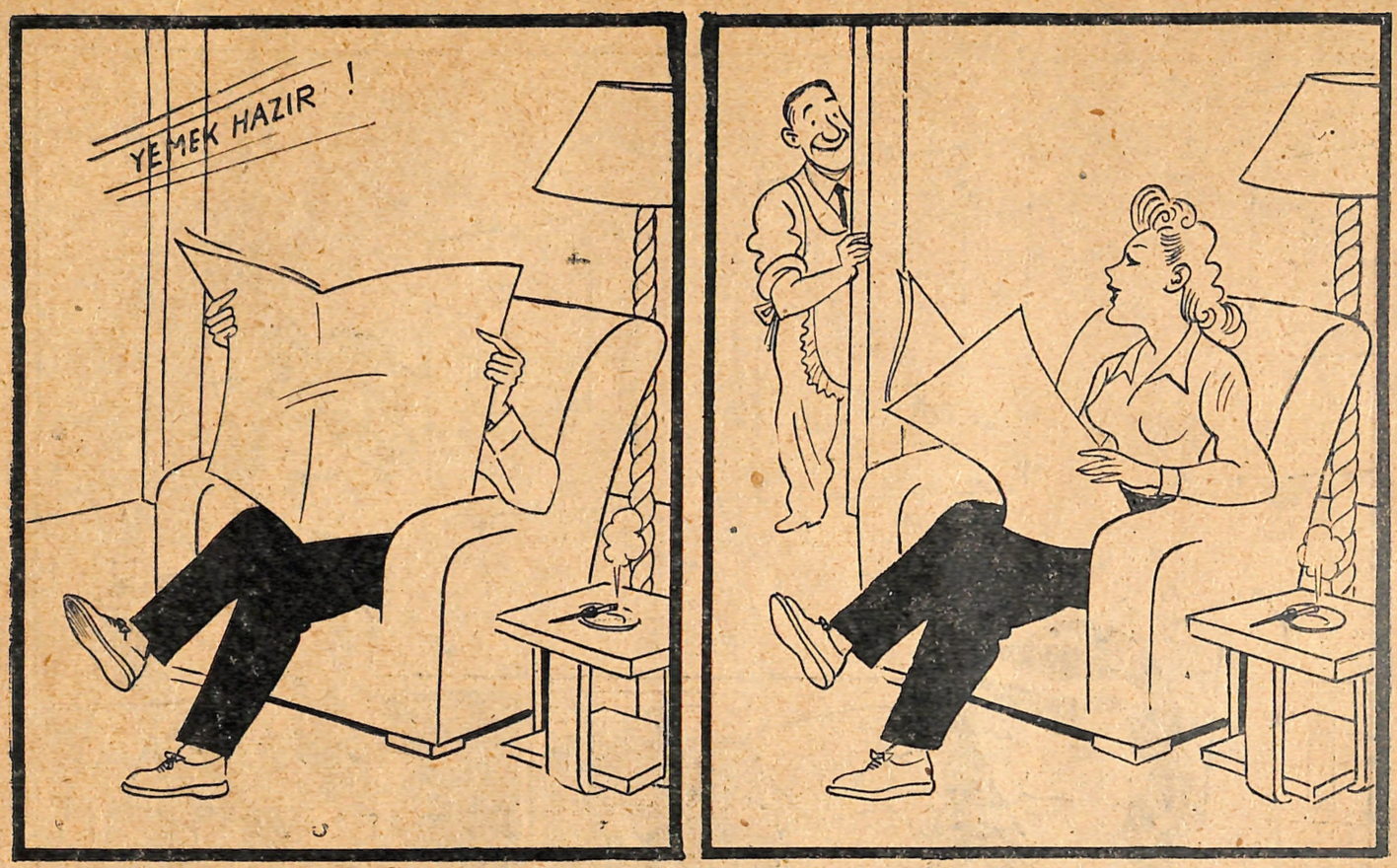

MODERN HAYAT :

— Yemek hazır...

— Peki kocacığım!..

Akıl Hocası

Aksarayda C. V. :
"Ramazanı nasıl geçirdiniz?,,
CEVAP :
Bayram masraflarını hesap etmekle.

★

Kuşadasında N. F. :
"İki kere ikinin beş ettiğini söyliyen şaire ne buyurulur?,,
CEVAP :
İki kere ikinin dört olduğunu söyleyinceye kadar, ihtiyata riayeten, ağız açmamak hayırlı olur!.

★

Erenköyünde K. H. :
"Tanıdığım kızla evlenmedim, tanımadığım kızla evlendim. Bahtiyar olacak mıyım?,,
CEVAP :
Evlendiğiniz kızı tanıdıkça soğumağa başlamanızdan korkarız... Zira, insanların başına hangi felâket gelirse, bigânelerden değil, aşinalardan gelir.

★

İzmirde M. H. :
"Fuarın atlıkarıncası neden fazla rağbet kazanıyor?,,
CEVAP :
Ziyaretçilere hafif bir baş dönmesi verdiği için.. Bu suretle Fuardaki eşyaları, eşyaların fiyatlarını görmek imkânı güçleşiyor.

★

Ankarada A. B. :
"Harp bitti, neden sulh olmuyor?,,
CEVAP :
Her döğüşten sonra hemen barış olur mu? Kavganın sonunda polis müdahalesi var, tevkif müzekkeresi var, mahkeme var, karar var, cezayi nakdî var, hepsi var... Kavga, döğüş dosyası da ondan sonra kapanır!.

★

Çamlıcada S. Y. :
"Çamlıcayı güzelleştirmek için neler düşünüyorsunuz?,,
CEVAP :
Herşeyden evvel gazinoları, kahveleri, manzaralı noktalara nakletmeyi düşünüyoruz. Dünyanın en havadar bir yerinde, yalnız tramvay seyrüseferlerini, tekerlek gıcırtılarını hesaba katıp tabiate metelik vermiyen gazino, kahve, akla gelir mi?..

★

Ankara caddesinde M. H. :
"Gazetelerdeki müsademei efkârdan neden barikai hakikat doğmayor?,,
CEVAP :
Barikai hakikatin doğmadığına bakılırsa müsademenin fikirler arasında vaki olmadığı anlaşılıyor.

★

Yeşilköyde Y. Ş. :
"Köyümüzde çiçekler, yapraklar sararmağa başladı... İsmini Yeşilköyden Sarıköye çevirsek doğru olmaz mı?,,
CEVAP :
Cisimlerdeki tebeddülâttan isimler de müteessir olursa, dünyada, herkes biribirini tanımaz hale gelir: "Perihan,, lar yaşlandıkça "Acüze,, , "Melâhat,, ler bozuldukça "Sekalet, "Zeki,, ler bunadıkça "Gabi,, ler mi olsunlar?.. Hiç olmazsa güzel isimlerle hatıralara hürmet edilmiş olur.. Kaldı ki sizin köyde sarılık illeti geçicidir, mevsimi gelince yine her şey yeşillenmiye başlar!.

Akıl Hocası

ÇAMDEVİREN

AVÂRE GÖNÜL

Âvâre gönül, kim dedi, virâne beğenmez?
Virâne değil, kasrile kâşane beğenmez!

Bakmaz dönüp etrafına toplansa melekler,
Bir şûleye benzer ki o pervâne beğenmez.

Sermest edemez gönlümü eş'arı cedide,
Sermesti ezel lâf ile peymâne beğenmez.

Sâkinlerinin cümlesi oldukça mürai,
Âvare gönül mabed-ü meyhâne beğenmez.

Rendanı görüp illeti taklide giriftar,
Vaz'iyyeti rendaneyi rendâne beğenmez!

Leylâyı dilin olsa da her gördüğü Mecnun,
Kiysularının halkası divâne beğenmez.

Görsün hele bir bûyu vefa tab'ı beşerde,
Seyreyleyin artık dili şeydâ ne beğenmez!

Ezberden okur, Çamdeviren, nazmını herkes;
Yıllar geçiyor çıkmadı bir tane beğenmez!

Çamdeviren

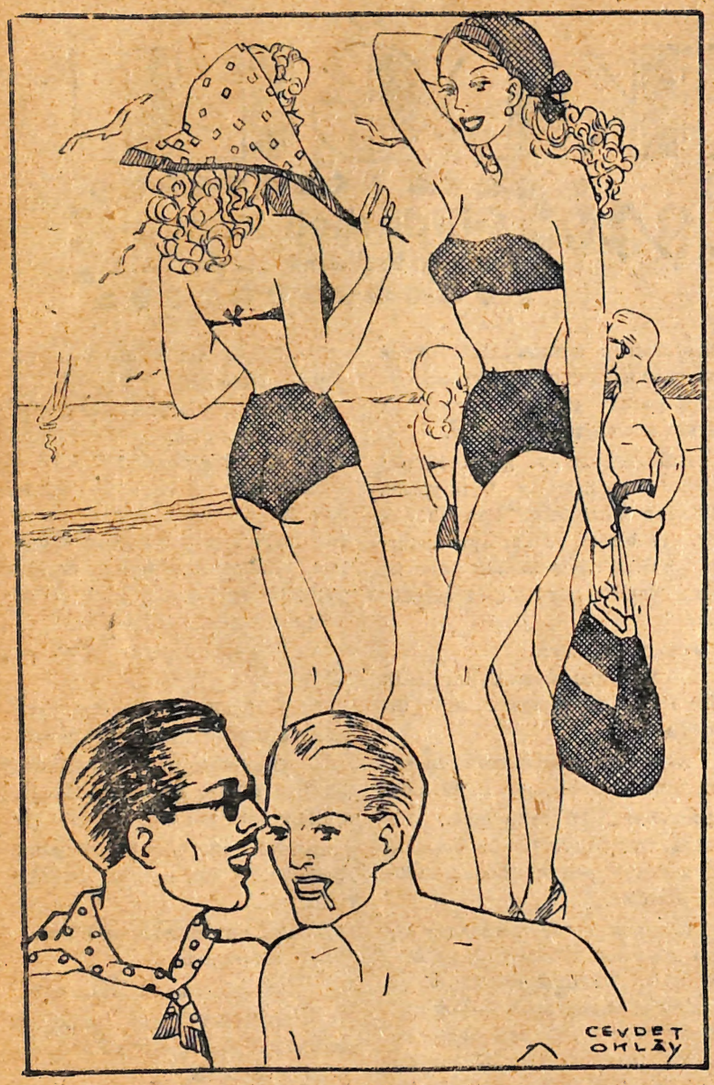

— Acaba Âdem babamız zamanında da bu kadar açık gezerler mi idi?

— Zannetmem... O zaman âdabı muaşeret vardı!

Hikâye

"ZORAKİ TABİP„

Yazan: ÇALAPALA

Ankaraya gidiyordum. Trende genç bir avukalta ahbab olduk. Temyizde bir işi varmış. Onun için Ankaraya gidiyor; aslında İstanbul barosunda kayıtlı imiş. Neşeli, konuşkan, kafası işler bir adam. Saatlerin nasıl geçtiğini anlamadık.

Fakat tren Ankaraya yaklaştıkça avukatın durgunlaştığını, neşesinin kaçtığını farkettim. Nihayet konuşmaz oldu. Ondaki bu değişiklik beni meraka düşürdü. sordum:

— Sustunuz?!. Canınızı sıkan bir şey mi oldu?.

— İyi tahmin ettiniz! dedi. Aklıma kötü bir şey geldi.

— Hayrola?!.

— Efendim, Ankarada beni doktor sanan bir adam var da!.

— Nasıl şey bu?!.

— Garip bir tesadüf.. Bir adam beni doktor sanıyor, bir türlü kendisine avukat olduğumu anlatamadım!. Şimdi ona rastlarsam diye korkuyorum!

— Tuhaf şey!.

Alâkadar olduğumu görünce anlatmağa başladı:

— İkinci yedek subaylık hizmetimi Ankaraya yakın bir yerde yaptım. İzinli günlerimizde başkente iner, orada vakit geçirirdik. Kıtamız yol üstü bir yerde idi. Yukardan gelen otobüsleri bekler, onlara binerdik. Çok defa bu otobüsler tıklım tıklım dolu olur, ayakta, üstüste yığılmış bir halde giderdik.

Bir gün yine böyle Ankaraya ineceğim. Sivilim, yol üstünde bekliyorum. Benden başka da bir kaç arkadaş var. Güneş altında epeyce bekledik. Derken tozu dumana kataraktan bir kaptıkaçtı göründü... Otobüs geldi, önümüzde durdu. Bir iki açıkgöz içeri atladı. Fakat araba tıklım tıklım dolu. Ayak basacak yer yok.

Binemiyeceğimiz anlaşıldı. Tam o sırada içerden bir baş uzandı. Boynunu büküp gözlerini açarak bana baktı:

— Doktor bey! Doktor bey!.

Diye seslendi. Etrafıma bakındım, kimseler yok. Zaten adamcağız gözümün içine bakıyor. Yerinden fırlayıp otobüsten indi:

— Vay doktor bey, siz buralarda ne arıyorsunuz?!. Ankaraya mı? Neye binmiyorsunuz?

— Yer yok ki!.

— Aman doktor, size yer bulunmaz olur mu hiç?!. Bir dakika!..

Geri döndü, sahiden, bir dakika içinde onu sağa, bunu sola çekti. Herkesi biraz daha sıkıştırdı, bana bir yer, hem de oturacak bir yer açtı.

— Buyurun doktor!.

Diye bağırdı.

Buyurmaz mıyım hiç?!. Bu kaptıkaçtıdan sonra bir ikincisi kimbilir ne zaman gelecek? Hem de bakalım içinde yer bulunacak mı? Adamcağız beni kimbilir hangi doktora benzetmişti. Onun niyetine bir hürmet, bir itibardır gidiyordu. Otobüs yola düzüldü. O da çenesini açtı:

— Ah doktor, bütün aile sizin iyiliğinizi unutamayız. Biraderin hayatını siz kurtardınız.

— Estağfurullah, ben bir şey yapmadım!.

— Nasıl yapmadınız doktor?!. Siz olmasaydınız İsfendiyar çoktan rahmeti rahmana kavuşmuştu. Zavallı oğlan, onun halini hatırladıkça gözlerim dolar.

Olan olmuştu bir kere... Yolculuk bitinceye kadar doktor süsü takınmak zorunda kalmıştım. Ne olacaktı sanki birazdan Ankaraya varacak, ayrılacaktık. O, doktora otobüste yer bulduğundan memnun yoluna gidecek, ben de bir an evvel şehre indiğimden sevinçli oteli boylayacaktım.

Netekim öyle oldu. Ankaraya vardığımız zaman adamcağızın elini sıkıp teşekkür ederek savuştum.

Aradan altı ay kadar geçti. Bir gün yine Ankaradayım. Kutlu'nun önünden geçerken biri koluma yapıştı:

— Doktor bey!.

Baktım. Eyvahlar olsun, ayni adam!..

— Doktor bey!.. Sizi Allah gönderdi. iki gündür sizi arıyorum.

— Hayrola, ne var?

— Ne olacak, hastalık!

— Yine birader mi hasta?

— Yok efendim, bu sefer ben!. İki gündür bir bel ağrısı!.. Çektiğim acıyı anlatamam!. A.danaya gitmiştim. Dönüşte trende başladı. Soğuk mu aldım, nedir?!. Affedersiniz dehşetli de peklik çekiyorum, yüzünüze güller, gönlüm bulanıyor, ikide bir boşanıyorum.

— Ya... Vah vah!. Bir doktora gitsenize!..

— İşte ben de onun için sizi arıyorum ya doktorcuğum!..

Adamın beni doktor sandığı tekrar aklıma gelince sırtımdan aşağı buz gibi bir ter boşandı. Koluma yapışmış, çekiştiriyordu:

— Aman doktorcuğum, ne olursa senden olur!. Bizim ev şuracıkta, Kızılayın arkasında... Eve kadar gidelim; beni bir güzel muayene et!.

Kurtulmak için:

— Müsaade ediniz! dedim. Çok işim var. Biraz gecikirsem mahvolurum.

Kim dinler?!. Koluma yapışmış, bırakmıyordu:

— Vallahi doktor, bir reçete yazmadan şuradan şuraya gidemezsin. Sen bizim aile doktorumuzsun... Biraderi ölümden kurtaran sen değil misin?!.

— Yoooo!..

— Haydi, haydi!. Tevazuun lüzumu yok.. Vakıâ şifayı veren Allah!.. Allah dokuzda verdiğini sekizde almaz derler. Evet ama derdini verdiği gibi şifasını da verirken bir sebep halkediyor. Biraderin kurtulmasına da siz sebep oldunuz!.

Adamın elinden nasıl kurtulacağımı düşünürken aklıma parlak bir fikir geldi:

— Bu senin anlattığın hastalık benim ihtisasım dışında! dedim.

— Devamı 11 inci sayfada —

(Ege) nin nazik baş kamarotu
HAYDAR ÇINAR

Müthiş bir deniz kurdu
(Ege) nin baş dümencisi
ALİ REİS

ÇÖMLEKOĞLU ve Ailesi

Güldürücü Roman

Yazan : Ercümend Ekrem TALU

— 32 —

İdris efendi durdu. Bu manzara onun duygu kabiliyetini kamçılamıştı. Tatlı bir söz söylemek, çoktandır lâkayt kaldığı bir gönlü okşamak insiyakını duydu. Ancak :

— Nasılsın, Şaziment hanım? diyebildi.

Kadın, bu pek basit, bu pek bayağı sualin karşılığını birdenbire veremedi. Çocuklarının babası olan ve yıllarca ayni yastığa baş koyduğu bu adam ona ne kadar da yabancı olmuştu. Onunla kendi arasında ne kadar mesafe açılmıştı da ancak şu anda farkında oluyordu.

İdris efendiyi ilk defa görüyormuş, onun hitabına ilk defa maruz kalıyormuş gibi hafif bir utanç duydu. Yanakları pembeleşti; dudakları titredi. Ayni zamanda, bakışları, karşısındakinin simasına merakla takıldı.

Kendini, başka bir erkeğin sevgisini, nuvazişlerini istemeğe, aramağa sevk ve mecbur edecek kadar gönlünde ve hattâ bütün manevî varlığında nefret uyandıran koca her halde bu değildi.

İdris efendi gerçekten değişmiş, bambaşka olmuştu. Sakalın yokluğu ve bıyıkların kırpılmış olması çehresine bir seçkinlik veriyordu. O âne kadar, o kıl yığınının altında, oldukça düzgün bir erkek yüzünün hiç de çirkin olmayan çizgilerini farkedememişti.

Ancak bu keşfinden sonradır ki, cevap verebildi:

— Teşekkür ederim... Gördüğünüz gibiyim.

İdris efendi de karşısında büsbütün başka bir kadın görüyordu. İpek dekolte geceliğin örtemediği kollar, göğüs, kırkına gelmiş kadının, kemale ermiş en nefis bir meyvanın dayanılmaz cazibesile nazarları okşuyordu. Muntazam bakım görmüş saçlar, topluca simayı, güzelliğini daha da belirterek, kumral bir tac halinde, tepede toplanmıştı ve bu tacın ötesinden, berisinden fışkıran çapkın, serkeş, âvare teller, lüleler nazarları okşuyor, âşıkane düşüncelere sevkediyordu.

Aylarca gönlünde yer tutan "Ayten,,, şimdi şuracıkta duran dişi mahlûkun ellerine su dökemezdi. Elinin altındaki bu sevgi ve haz kaynağını bırakıp da, saadet peşinde ta nerelere, niçin koşmuştu? Birdenbire hudutsuz bir nedamet ve bir hicap duydu.

Sofada, ayak üstü yarenlik etmenin gülünçlüğünü bir anda takdir ederek:

— Gel benim odaya da, kahveyi beraber içelim.. dedi.

Şaziment hanımın dudaklarından hiç bir itiraz kelimesi çıkmadı. Kocasını terbiyeli bir köpek itaatile takip etti.

Kendi kapısının aralığından, olanı biteni gözetlemekte olan Battal, yanında duran kız kardeşine, göz kırparak:

— Ortalık süt liman.. dedi; moruk karısile barıştı. Odada muhabbet tazelemeğe gittiler.

* * *

İdris efendinin maneviyatı yavaş yavaş düzelmiş, gönlündeki yara unulmuştu. Kırk yıllık karısını, geç de olsa, keşfettiğinden memnundu. Kadın da kocasına git gide bağlanıyordu. Karşılıklı geçirmiş oldukları kısacık tecrübe kendilerini hayat bakımından terbiye etmişti. Kaba sabalıktan kurtulmuşlar, ince duygulu birer insan olmuşlardı. Giyinip kuşanmasını, oturup konuşmasını, sevişmesini biliyor, zarafetten anlıyorlardı.

Kendilerine, pek çok çirkin ve acı şeyler hatırlatan bu apartımandan çıkmayı her ikisi de kafalarına koymuşlardı. Fakat nereye ve ne ile gideceklerdi? Her şeyden önce geçim vaziyetlerini tesbit ederek, bundan sonraki yaşayışlarına bir istikamet ve bir düzen vermek gerekiyordu.

Bitişik komşu Cemale rica ettiler. Onun bu gibi işlerde ihtisası vardı. İdris efendinin elinde, avucunda kalanın bilânçosunu çıkardı. Ayda yüz yirmi lira getirecek kadar bir sermayenin mevcudiyeti anlaşılıyordu. Buna da şükrettiler.

Şekûrenin Fransız mektebinde tahsiline son verildi. Hayırlı bir kısmeti çıkıncaya kadar evde, annesinin dizi dibinde oturacaktı. Lâkin oğlanı ne yapacaklardı? Asıl mühim meseleyi onun durumu teşkil ediyordu. Battal hemen hiç okumamıştı. Terbiyeden de nasibi yoktu. İyiden iyiye haytalaşmıştı. Aklı, fikri kumarda, serserilikte idi. İkide birde babasına, anasına karşı geliyordu. İdris efendi ile karısı için bir tek üzüntü mevzuu o idi. Belki, diye düşünüyorlardı, bu muhitten uzaklaşırse, bir takım kötü huylarından vaz geçer..

Az çok değerli neleri varsa satıp savdılar, paraya çevirdiler. Cemal kendilerine tahvilât aldı. Masraflarını kıstılar; hizmetçiye yol verdiler. Oturdukları daireyi, hava parası alarak devredecek kiracı aramağa koyuldular.

Buradan nereye göçeceklerini henüz kendileri de bilmiyordu. Kiradan kurtulmak için iki üç bin lira bir ev parası ayırmışlardı. Fakat böyle az bir para ile hangi semtte nasıl bir ev alacaklardı?

Şaziment hanım:

— Başımızı sokacak bir delik olsun da, ne olursa olsun! diyordu.

Eşyalarının bir kısmını da satın almak şartile, günün birinde, apartımana bir talip çıktı. Fiyatta uyuştular. Lâkin boşaltıp da teslim etmek için bir ay mühlet istediler.

Her gün, beraberce sokağa çıkıp köşe bucak dolaşıyor, ve arıyorlardı. Ne İdris efendi, ne de Şaziment hanım artık Beyoğlunu istemiyorlardı. Gözleri hep İstanbul tarafında idi. Kenar bir semtte, şöyle üç, dört odalı, ufacık bahçeli, mümkünse bir de kuyusu olan bir evceğiz ele geçirseler memnun olacaklardı.

Her ikisinin de gönlünde hırstan, emelden bir şey kalmamıştı. İçten bir şey dilemek dahi onları ürkütüyordu. Ah, şu kızı satabilseler, oğlanı da bir baltaya sap etseler, o zaman baş başa kalacak, birbirlerine sarılıp, bağlanıp nerede olsa bahtiyar olacaklardı.

Bazan Boğaziçine, Anadolu kıyısının Üsküdarla Kanlıca arasında her hangi bir köye yerleşmeyi zihinlerinden geçirdikleri halde, oralara alışık olmadıkları için, cesaret edemeyip yine vaz geçiyorlardı.

Apartımanı devralacak olandan kopardıkları mühlet sona ermek üzere idi. Daha hâlâ bir şey bulamamışlardı. Fena halde üzülüyorlardı. Yeni kiracı vâkıa munsif adamdı; mühleti biraz daha uzatırdı belki. Fakat Şaziment hanım bu yerlerden bir an evvel uzaklaşmak arzusile sabırsızlanıyordu.

Bir gün, yine ev aramak üzere sokağa çıkmağa hazırlanıyorlarken, İdris efendi birdenbire:

— Yahu! dedi; hiç aklımıza gelmedi..

— Ne imiş o, aklımıza gelmiyen?

— Bizim eski semtte belki bir şey bulurduk.

Şaziment hanım susuyordu. Kocası ısrar etti..

— Ha? Ne dersin?

Yine cevap almadı. Kadının bakışları, önünde ansızın canlanan maziye ait bir takım sahnelere takılmıştı. Nihayet onların çokluğundan ürkmüş gibi kendine geldi ve:

— Bilmem.. dedi; bir şey diyemem.

İdris efendi ortaya attığı fikri munisleştirmek için söyleniyordu.

— Orada doğduk.. büyüdük.. bahtiyar günler geçirdik. Zengin değildik ama pek âlâ, gül gibi geçiniyorduk. Bir gün bile başımız ağrımadı. Konu, komşu, aşınalarımız var.

— Bizi unutmuşlardır bilem.

— Zannetmem.

— Biz onları nasıl unuttuk?

— Hâdiseler bizi onlardan uzak düşürdü.. gidip yoklamağa vakit bulamadık.

Şaziment hanım acı acı gülümsedi.

— Sahi! dedi; vaktimiz olmadı. Kendi kendimizi de ancak şimdi buluyoruz.

İkisi de bir an sustular. Kadının hakikat dolu sözleri İdris efendiyi de düşünceye sevketmişti. Bahsi tazelemeğe hiç biri cesaret edemedi. Kalktılar; çıktılar.

Sokak kapısının önünde Şaziment hanım sordu:

— Ne tarafa gidiyoruz?

— İstanbula.

— Biliyorum ama, İstanbulun neresine?

— Hele Bayezide kadar bir gidelim de, ötesine Allah kerim!

İkisi de nereye gittiklerini pek âlâ biliyorlardı. Mazi, dayanılmaz cazibesile onları kendisine çekiyordu. Onlar da hayatın kahrına yenilmiş her fâni gibi o cazibeye kapılmış, maziye dönmeğe hazırlanıyorlardı. Ancak yine her ikisi de bunu bir zaaf telâkki ediyor ve bu zaafı göstermekten utanıyordu.

Taksimden tramvaya bindiler ve Bayezit durağında indiler İdris efendi önde, karısı arkada, ağız açmadan ilerliyorlardı.

— Arkası var —

HİKÂYE

— 9 uncu sayfadan devam —

Sana tanıdık bir doktor tavsiye edeyim, ona git!.

— Vallahi doktor, kendin götürmezsen ben bir yere adım atmam!. Malûm ya şimdi telefona kulak asan, mektuba, karta ehemmiyet veren kalmadı.

Çaresiz, peki dedim, peşime takıp onu tanıdık bir doktora götürdüm. Kadıdan girerken:

— Sen biraz dışarda bekle. Doktorun yanına önce ben gireyim de sana ehemmiyetle bakması için söyliyeyim! dedim.

— Allah razı olsun doktor!. Gördün mü bak, senin iyiliğini unutamayız biz!.

Diye dil dökmeğe başladı. Doktorun yanına girdim. Hikâyeyi anlattım.

— Sen merak etme!.

Dedi. Sonra hastayı muayene odasına sokup savuştum.. Savuştum amma şimdi her Ankaraya gelişimde yüreğim küt küt atıyor. Yine o mübarek adama rastlarsam, aileden biri rahatsızsa ne yapar, elinden nasıl kurtulurum?.

Tren gara girerken bizim yol arkadaşı da kocaman bir güneş gözlüğü çıkarıp gözüne taktı.

— Tanınmamak için faydası olur diye bu kara gözlükleri aldım! dedi.

Gülüştük. Valizlerimizi elimize alıp trenden indik. Otobüslerin durduğu yere doğru ilerlerken kalabalık arasından bir ses duyuldu:

— Doktor! Doktor bey!..

Arkadaşımın zırnık diye durduğunu, renginin kireç gibi ağardığını gördüm. Dönüp arkamıza baktık. Kıranta bir adam bir doktor binbaşısına sesleniyordu. Derin bir nefes aldı. Çarçabuk elimi sıkarak:

— Allahaısmarladık bayım!. dedi. Ben şuradan bir otomobile atlayıp kaçayım!.

Çalapala

Dr. Hafız Cemal

LOKMAN HEKİM
Divanyolu No. 104

Yavrunuzun kuvvetli, sağlam olmasını, neşeli büyümesini istersen

Fosfatin Necati

Yedir.

Vitamini bol, kalorisi fazla olan bu kuvvetli bebek gıdasını biniminilere mutlaka yediriniz.

TAKLİTLERİNİ ALMAYINIZ.
Bahçekapı: SALİH NECATİ

TÜRK MEŞHURLARI

YEDİGÜN NEŞRİYATI

Her ayın birinde 32 sayfalık bir fasikül neşredilmek suretile 12 fasikülde tamamlanacak olan bu eseri ihmal etmeden toplayınız, ve eksik fasiküllerinizi bayiinizden tedarik ediniz. İlerde kütüphanenizin en kıymetli eseri olacaktır. Her fasikülün fiatı 50 kuruş

(Türk Meşhurları) Ansiklopedisinin cilt kapakları piyasaya çıktı. Türk istilinde nefis bir şekilde süslenmiş olan bu cilt kapaklarını bütün bayilerimizden veyahut Yedigün idarehanesinden tedarik edebilirsiniz.

Fiatı 2 liradır.

SEDAT SİMAVİ

Fuji-Yama

MİLLİ ROMAN

75 kuruş. YEDİGÜN NEŞRİYATI

Bayilerden ve kitapçılardan isteyiniz.

Yarının Türkiyesine Seyahat

OOOO

Türk Akıncılar âleminden notlar

Yazan : Ahmet Emin Yalman

Kitapcınızdan isteyiniz 150 kuruş.

KARİKATÜR

İDAREHANESİ
İstanbul, Ankara caddesi Acımusluk sokağı, No. 7.
Telgraf: İstanbul KARİKATÜR. Telefon: 23031.

ABONE ŞARTLARI
Türkiyenin her tarafı için seneliği 750, altı aylığı 375 kuruştur.
Ecnebi memleketler için seneliği 1200, altı aylığı 600 kuruştur.

İdarehaneye gönderilen yazı ve resimler, basılsın basılmasın geri verilmez.

ANKARAYA MEKTUP

— 2 nci sayfadan devam —

dan ve mideden alır. Çeşitli ve bol gıda alamiyanlara bakınız; ne cüsseleri, ne akılları, ne neşeleri vardır. Arslanlar gibi yiyenler hayat mübarezesinde de arslanlar gibi döğüşür.

Not: Okuyucularım tahmin ederler ki şunları yazarken yemeğin pişmesini ve sofranın hazırlanmasını bekliyorum; yoksa tok karnına mübalâğalı bir iştah ile böyle bir yazıyı nasıl yazabilirdim?.. Müsaadenizle mutfağa sesleniyorum:

— Aman, yemek daha pişmedi mi?...

Zaparta

PUDRALAR MODASINDA

Yeni ve fevkalâde bir TEBEDDÜL

Mübalâğalı gayri tabii "Makyaj„ kalmadı

Cilde sürülecek gayri mer'i yeni bir pudra, tabii bir güzellik verir.

Parisin şık kadınları, yeni bir moda icat etmişlerdir. Bütün gün sabit duran ve hiç parlaklık izi bırakmayan, bir gül teni veren yeni bir pudra bulmuşlardır.

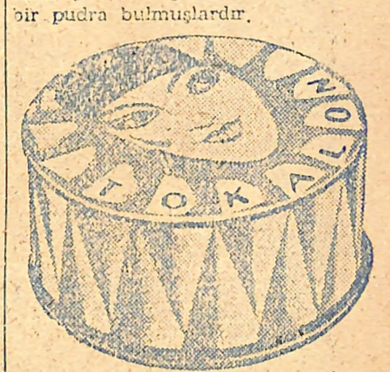

Bunun sırrı: İpekli elekten üç defa geçirilmiş en saf ve en ince pudrayı iki defa krema köpüğü ile karıştırılması usulü ile izah edilebilir. Fransız kimyagerlerinin senelerce araştırmaları neticesinde elde edilen bu usul, Tokalon müessesesinin inhisarı altındadır. Bu yeni Tokalon pudrası, artık parlak burunlara ve yağlı ciltlere ebediyen son vermiştir. Cildinize, sekiz saat zarfında "Mat„ duran nefis ve güzel bir renk verir. Rüzgârda, yağmurda ve hattâ terlemede cildinizi parlak göstermez. "Fini Mat„ Tokalon pudrasını kullanırsanız simanıza bir gül yaprağının taze liğini ve güzelliğini bahşeder, sevimliliğinizi ve cazibenizi bir kat daha arttırırsınız. On muhtelif ve yeni cazip renkte olan Tokalon pudrasından [illegible] intihap ediniz.

PARASIZ GÜZELLİK KUTUSU

Derununda (beyaz ve pembe) renklerdeki Tokalon kremleri ile muhtelif renklerde Tokalon pudrasının nümunelerini havidir. Ambalaj ve sevk masrafı olarak 20 kuruşluk bir pulu aşağıdaki adrese gönderiniz. Tokalon servisi 23 A. Posta kutusu [illegible], İstanbul.

Dünden HATIRALAR

Üstat Ercüment Ekrem'in kalemi ve değerli ressam Münif Fehim'in fırçası sizi 100 sene evvelki âleme götürecektir. Bu nefis albümden edinmeniz kütüphaneleriniz için bir kazançtır.

125 kuruş

YEDİGÜN NEŞRİYATI

Sahibi ve U. Neşriyat Müdürü: Sedat S. Basıldığı yer: Yedigün Matbaası

Karikatür

— Doktorcuğum, hem titriyorum, hem de ateşliyim... Sıtma olmasın?..
— Bugünlerde sivrisinek ısırdı mı?
— Evet, bayramın ilk günü, kocam ens emden ısırmıştı!

KT POSTASI

Yalvaç: P. Sinder :

S — Tombul Teyzenin şimdiye kadar Karikatüre başılan resimlerinde hep değişik elbiseler giydiğini görüyoruz. Elbiselerinin masrafına kocası nasıl tahammül ediyor?

C — Bütün zavallı kocalar gibi. Karısının vücudundan ziyade ağzını kapattığı için o da mem-

Bodrum: N. Aydoğan :

S — Tombul Teyzenin kocası ezeldenberi mi öyle cılızdır. Yoksa Tombul Teyze ile birleştikten sonra mı o hale geldi?..

C — Hayır. Eskiden bu kadar değil, çok cılızdı... Sonra refaha kavuştukça karısı gibi

Burdur: Refet Mumcu:

S — Ağırlığına kordonun bile dayanamadığı Tombul Teyzenin şimdiye kadar bindiği tramvaylar nasıl olup da kırılmadı?

C — Burdurlu olduğunuz için tramvayların halini bilmemekte haklısınız... Bizim tramvayların maşallahı vardır. Değil Tombul Teyze, bir ordu adam bindiği hal-